Kuusalu Keskkooli ainekava põhikoolile

Ainevaldkond: valikõppeaine, sotsiaalained	Õppeaine: Majandus- ja ettevõtlusõpetus
Kooliaste: III	Klass: 8.klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

Majandus- ja ettevõtlusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1) on omandanud põhiteadmised majandusest, rahatarkusest, ettevõtlusest ja töömaailmast;
2) on täiendanud enesejuhtimise, sotsiaalsete olukordade lahendamise, loova mõtlemise ja ettevõtluskeskkonnas tegutsemise oskuseid;
3) kirjeldab enda võimeid, oskusi ja võimalusi tegutsemiseks ettevõtliku kodanikuna;
4) mõistab hariduse, oskuste ja kogemuste tähtsust konkureerimiseks tööturul;
5) teeb eesmärgipäraseid valikuid raha kasutamisel, tegutseb säästliku ja keskkonnateadliku tarbijana;
6) saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas, on positiivse hoiakuga ettevõtluse ja ettevõtjate suhtes;
7) on ettevõtliku hoiakuga, mis aitab muuta ideed tegudeks: püstitab eesmärke, vastutab oma ideede elluviimise eest ning rakendab meeskonnatöö võtteid.

Õppeaine kirjeldus:

Majandus- ja ettevõtlusõpet õpetatakse 8.klassis 1 tund nädalas. Majandus- ja ettevõtlusõpetuse aine on jagatud kolmeks suuremaks teemaks: ettevõtluskeskkond, võimalused töömaailmas ning finantsid. Ettevõtlusõpetus annab ülevaate ettevõtte toimimisest ja ettevõtluse tähtsusest ühiskonnas, aitab paremini mõista inimtegevuse ja keskkonna vastastikuseid seoseid, ressursside nappust. Valikõppeaine kujundab õpilastes ettevõtluspädevust enesejuhtimise, sotsiaalsete olukordade lahendamise, loova mõtlemise ja ettevõtluskeskkonnas tegutsemise kaudu. Samuti arusaamist, et vastutus ühiskonna jätkusuutliku arengu tagamiseks on nii üksikisikul kui ka ettevõtetel, kelle otsused peavad lähtuma loodus- ja elukeskkonna säästmise vajadusest.
Õpilased hindavad oma oskusi, soove, arenguvajadusi ning -võimalusi töömaailmas toimetulekuks, õpivad koostama elulookirjeldust, tähtsustama nii töötaja kui ka ettevõtja panust ühiskonda.

Õppesisu	**Õpitulemused:**
Ettevõtluskeskkond Ettevõtlikkus ja ettevõtlus, ettevõtte toimimine, ettevõtluskeskkond, ressursside nappus ja jätkusuutlik kasutus, eraomand, konkurents, ettevõtluse võimalused ja riskid, äriidee ja ärimudel, kasumi motiveeriv roll. Turundus, tarbija vajadused ja tootmise eesmärgid,	Õpilane: 1) eristab ja seletab järgmisi mõisteid: *ettevõtja ja ettevõte; ettevõtlikkus; ettevõtlus; innovaatiline;* 2) tunneb erinevaid ettevõtte vorme; 3) teadvustab, kuidas saada ettevõtjaks ning millised on eduka ettevõtja

omahind ja turuhinna kujunemine. Ettevõtja ootused ettevõtte töötajale ja meeskonnatöö tähtsus (ülesanded, vastutus, tööjaotus, aja planeerimine). Ettevõtluse roll ja olulisus ühiskonna toimimisel. Vastutustundlik ettevõtlus. Sotsiaalne ettevõtlus. Kohalik ettevõtlus. Ärieetika. **Praktilised tööd:** ettevõtjate tutvustuste koostamine; ettevõtluspädevuse eneseanalüüs; püsi- ja muutuvkulude analüüs, äriidee ajurünnak ja äriidee esitlus ärimudelina rühmatööna; reklaami koostamine, ettevõtja külalisesinejana, ettevõtte külastus.	tunnused; oskab nimetada edukaid ettevõtjaid ja ettevõtteid; 4) mõistab, kuidas toimib müügiettevõte ja turg; 5) oskab selgitada erinevaid reklaame; mõistab reklaami, kui tarbija mõjutamist; oskab arutleda järgmistel teemadel: *reklaami eesmärk ja mõju tarbijale, turunduse roll ettevõtluses, firma tunnuslause ja logo vajalikkus;* 6) teab, mis on hoolivus ja oskab märgata abivajajaid või vajadusi enda ümber; 7) teab, kuidas koostatakse lihtsamat äriplaani, oskab rakendada ideede kogumiseks ajurünnakut; 8) oskab arutleda järgmistel teemadel: *äriplaan, vajaduse rahuldamine, tarbija/kliendi ja toote/ teenuse tundmine, sotsiaalne ettevõtja;* 9) teab, mis on vastutustunne ja milline on vastutustundlik inimene, oskab nimetada vastutustundliku ettevõtluse eeliseid; 10) oskab arutleda järgmistel teemadel: vastutustunne, vastutustundlik käitumine, vastutustundlik ettevõtlus, tootmisahel, ökoloogiline jalajälg; 11) mõistab töötajate väärtust ettevõttele; 12) oskab kasutada ajurünnakut eesmärkide seadmiseks, omab kogemust meeskonnatöö tähtsusest eesmärgi saavutamisel; 13) oskab arutleda järgmistel teemadel: *töövõtja, tööandja, töövestlus, tööjõud, personal, eesmärkide seadmine ja lahenduste leidmine;* 14) oskab arutleda järgmistel teemadel: *ettevõtluse alustamise põhjused, enda võimed ja oskused ettevõtjana, loov ja innovaatiline mõtlemine, eneseusk.*

Võimalused töömaailmas Elukutsed ja ametid ettevõtetes, enda vajadused, soovid ja võimalused elukutsevalikul ja tööturul. Hariduse, oskuste ja kogemuste nõuded tööturul. Isiklik karjääriplaan ehk edu tee (kuhu tahan jõuda 35. eluaastaks, mida tahan saavutada, kuidas selleks pingutada). Töökoha taotlemiseks elulookirjelduse koostamine (enda andmetega või legendi põhjal, konkreetse töökuulutuse alusel); elukutsed ja ametid praegu ja tulevikus, elukestev areng (mida tahaksin elus ära teha, proovida, kogeda, õppida, millised takistused võivad ette tulla ja kuidas neid ületada). **Praktilised tööd:** enda oskuste, huvide ja väärtushinnangute analüüs; tööülesannete kategoriseerimine töömaailmas; töökuulutuse analüüs; kaalutletud otsuste langetamise meetod; elulookirjelduse koostamine; tutvumine tehisaruga.	Õpilane: 1) oskab defineerida eneseteadvust, mis hõlmab tema isiklikke oskusi, huve ja väärtushinnanguid; 2) oskab leida talle huvipakkuvaid karjäärivõimalusi ja seda, mida need võimalused töömaailmas tähendavad; 3) oskab leida seoseid isiklike finantside, hariduse ja karjäärivõimaluste vahel; 4) oskab teha hariduse ja karjäärivalikuga seotud otsuseid; 5) oskab kirjeldada enda haridust, saavutusi, profiili, oskusi, võimeid, hoiakuid ning tulevikuvisiooni.
Finantsid Tulud ja kulud. Töötasu tuluallikana. Bruto- ja netopalk, palgafond ja maksud. Soovid, vajadused, kulude ja tulude planeerimine, eelarve. Isiklike ressursside piiratus, tulu suurendamise võimalused ja valik. Teadlik ja keskkonda säästev tarbimine, eesmärgipärane finantsteenuste kasutamine. **Praktilised tööd:** eelarve koostamine; bruto- ja netopalga arvutamine; uurimiskäik toidupoodi; Cashy rahatarkuse mäng; riskide hindamise analüüs.	Õpilane: 1) teab, miks on tasakaalustatud eelarve tähtis kõigil sissetulekuastmeil; 2) oskab eristada bruto- ja netosissetulekut ning oskab nimetada viise, kuidas eelarvet tasakaalu viia; 3) teab kuidas säästa ja milleks see kasulik on; 4) oskab selgitada krediidi kasutamise eeliseid ja puudusi, oskab tunda ära sularaha ja krediidi kasutamiseks sobilikke situatsioone; 5) oskab identifitseerida finantsriske; 6) oskab selgitada, kuidas annavad kindlustused vahendi riskide vähendamiseks.